

DERIVATS DEL LL. *jācere* 'llançar', amb degradació vocàlica, són els verbs llatins en *-jācere*, participi *-jācto-*, dels quals vénen per via culta una munió de mots catalans. *Abjecte* [Lab. 1888], ll. *abjectus* 'baix, humil', de *abjācere* 'aterrar, abaixar'; *abjecció* [Lacav.], ll. *abjectio*, *-onis*; *abjectar*, *-ectat* [Lacav.].

Adjectiu [c. 1390], ll. *adjectivus* 'que s'afegeix', *adjectiu*, deriv. de *adjicere* 'afegir': Aversó, *Torcimany* I, 201; «de alguns noms de mesura formaven los Romans *adjectius*, y axí deyen *vas urnale*, que tenia una urna ---», OPou (*TbPu.*, 31); els lingüistes usem *+adjectivar* 'convertir en adjectiu un mot d'una altra categoria', i algun cop *+adjectival* 'típic dels adjectius'; *+adjectivació*.

Conjectura [1507], ll. *conjectura* id., de *conjicere* 'ajuntar a un munt de coses', *conjecturar*: «*conjectura*: conjection», Busa-N. 1507 (B-IV-6); *conjecturar* [id.]: «~: conjiçio» (id., id.); *conjecturador* [Lacavalleria], *conjecturable*; *conjectural* [Belv.].

Dejectar [1507], ll. *dejectare* freqüentatiu de *deicere* 'derrocar, tirar a terra': «quasi abate-s, *abjicio*», Belv.-N. (B-VIII-1); *dejectament* [id. «abjecte»]; *dejectar* [DTo. 1670]; *dejectament* Lacav.; *desjecte* Maestrat 'abandonat en vestir, malfarjat', 'despreciable' (Benassal: GaGirona, s. v.); eiv. «*desjecta*: contrahecho», PzCabr.; *dejectar* mall. 'menysprear' (Bart. Ferrà, *Comèdies, IdOr* I, 122; AMAlcover, *BDLC* x, 50); «sembla que a Menorca s'ho posaren a es dents en *desjectar*-sè els uns an els altres i a veure qui la pot dir més grossa --- sense mal fel», Camps Merc. (*Folk. Men.* I, 325, n. 1); *dejecció* «matèria excrementícia», Fontserè (*CiFiNat.*, p. 226 i gloss.).

Ejecció [ant. Belv.], del ll. *ejicere* 'llançar fora'; *ejecte*.

Injecció [Lab. 1839], ll. *injection*, *-onis*, id., de *injicere* 'tirar o ficar dins de'; *injectar* [Lab. 1839], *injectat*; *injectable*; *injector*.

Interjecció [Lacav.], ll. *interjectio*, *-onis* 'intercalació', 'interjecció', derivat de *interjicere* 'ficar entremig'; *+interjectiu* i algun cop *+interjeccional* 'pertanyent al tipus de les interjeccions' (*locució interjectiva*).

Objecte [Llull] b. ll. *objectum*, id., del participi *objectus*, *-a*, *-um*, de *ob(j)icere* 'posar davant d'alguna cosa', 'oposar', 'proposar': «pregà l'amic son amat que li donàs larguea, pau, honrament en est món, e l'amat demostrà a ses façons al --- enteniment de l'amic, e donà-s a la volentat per *objecte*» [Blancq., *NCL* III, § 107; III, 34.29]; força popularitzat avui, pron. *ubžéktə* cat. or., *obžékte* val., *oğžéttə* mall. (ací més vulgarment *əğžéttə* Banyolbufar, 1964); igual diferència de timbre en els altres en *-ecte*, *-ectia*; *objectiu* [Belv.], b. ll. *objectivus* id.; *objectivitat*, *objectivar*, *-ació*; *objectivisme*; *objectivista*; *objecció* [Lacav.]; *objectar* [DTo. 1647; Belv. etc.]; «lo meu llibre és convenient per anar de viatge --- alguns m'*objectaran* --- que no 's necessita res per entretenir un viatge en lo temps en que un ferrocarril ens porta ---», Pitarra (*Gra y Palla, Gatades* II, 197); *objectatori* [Lab. 1840]; *objectable*; *inobjectable*. *Obex* [òbice, Lab. 1840], ll. *obex*, *-icis*, id., deriv. de *objicere*.

Projectar [Belv.], ll. *projectare* freqüentatiu de *projicere* 'tirar endavant, projectar'; *projecte* [Belv.]; *projectable*; *projectant*; *projectista* [Belv.]; *projectiu*; *projectivitat*; *projectió* [no en Lab. 1839]; *projectil* [1909, Vogel]; *projector*; *projectura*.

Subjecte [Llull], ll. *subjectus*, *-tum* 'sotmès', 'subjecte': «dues maneres són de demostracions: una és com --- no-y pot ésser feta calumniació ['refutació'] --- l'altra és com s'i pot fer calumniació, axí com per l'efectu provar la causa; e per açò fe a *subject*, en ço en què la demostració, pot ésser calumniada» (*Blanquerna* II, 130.14); «car Déus ha mesclades les calitats dels elaments, ço es saber, calor, humiditat, --- e sequetat, e lo *subjecte* de aquelles calitats són formes e matèries dels elaments, mesclats --- per açò és impossible que un elament pusque ésser sens altre ---» (*Merav.*, *NCL* II, 80).

Parla l'escèptic: «tots temps he cresegut que ço que hom diu sperit e ànima no fos als sinó la sanc o la calor natural que és en lo cors, que per la discrepància de les sues quatre humors se mor, axí com fa lo foc per lo vent qui'l gita de son loc, o quant és corromput lo *subject* <ms. A, *subjecte* P> en què és, qui se apaga e d'aquí avant no-l veu hom», «alguna forma no-s corromp sinó per acció de son contrari, o per corrupció de son *subject* <A, *sujet* P, *subjecta* V> o per defalliments de la sua causa», BMetge (*Somni* I, Riq., 170.9, 188.19). *Subject* («undertenig» o sigui al. *untertänig* 'súbdit', 1502, *Voc.-Cat.-Al.*, § 1824 «personatge», Lacav.).

Subjectar: ja apareix en la gran cançó nacional dels Segadors: «*subjecteu-vos*, catalans, a la nostra obediència / feu com las demés províncies ---», MilàF (*Romlo.*, 81G); *subjectar* *els catalans* surt també en la versió de la mateixa cançó conservada en la col·lecció Bonsoms de l'I. E. C., n.º 6191; *subjectament*; *subjectador*; *subjectió* [Lacav., Belv. etc.]: «tota aquella era a propòsit per ballar sens ninguna *subjectió*, no havent-hi plata, or ni puntes», B. de Maldà (*Excursions*, p. 168); *subjectiu* [Lab. 1888; Vogel]; *subjectivisme*, *subjectivista*, *subjectivitat*.

Trajecte [Lab. 1888], adaptació del fr. *trajet*, id. [1553], pres de *trajectus*, *-ūs* 'travessa, travessera', de *trajicere* 'llançar més enllà de, travessar'; *trajectòria* [Lab. 1888].

Parèsia [1868, *SLitCosta*], del gr. *πάρεσις* 'afluixament', del verb *παρήμι* 'jo amollo', derivat de *ήμι* 'jo llanço', germà del ll. *jacere*.

Parlant del rossellonès, hi ha en les *VidesR* indici incert d'un fet que seria ben curiós, pel que ens recordaria l'extraordinària forma *deitar* que el present verb JACTARE revesteix en gallego-portuguès des dels orígens: allà on el ms. bàsic P porta «tan gran gràcia *gitest* de tu» (fº 174r2 traduïnt «tantà *perjudit* gratià», 511.32), el ms. B també rossellonès i a penes menys conservador que l'altre, llegeix *ditest*. Es tracta d'un fenomen de dissimilació despalatalitzant (davant *it* < *ct*), que està força representat en els parlars llemosins i no estrany al ross. modern (*dimolhs* GENUCULOS, *gissir/geis/deis*; *dentilla*; *dí-*